

Набуває чинності з 12.05.2006 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

« 12 » травня 2006 року

Ректор ОДЕКУ

Степаненко С.М.

МЕТОДИЧНІ ПОЯСНЕННЯ

щодо модульної структури навчальної дисципліни

У перших двох прикладах (схеми 1-2) навчальна дисципліна має загальний обсяг навчального навантаження 108 год. (найбільш типова ситуація для спеціальних дисциплін), яке включає курсову роботу (проект). Крім того, по дисципліні запланована літня (зимова) навчальна практика (чергування) терміном один тиждень (36 год.). На схемі 1 наведений приклад, коли курсова робота (проект) включений окремим модулем поряд з лекційним та практичними модулями до однієї залікової одиниці, а на схемі 2 – коли курсова робота (проект) виділяються в окрему залікову одиницю. Ці випадки регламентуються в університеті пп. 2.4.1-2.4.4 Положення про проведення підсумкового контролю знань студентів.

Наведені схеми наочно дають зрозуміти переваги та вади включення курсової роботи окремим ЗО – випадку студент, який не отримав заліку курсової роботи, втрачає 1 кр., але має можливість отримати кредити з інших ЗО цієї навчальної дисципліни. Тобто, неотримання заліку з КР не впливає на успіхи студента з інших ЗО.

Крім того, кожна навчальна дисципліна (мабуть за виключенням фізичного виховання та іноземної мови) повинна пропонувати студенту можливість виконання певної наукової роботи в межах наукового кружка, семінару (див. Положення про НДРС в ОДЕКУ від 27.02.04 р.). Тому до структури дисципліни включена залікова одиниця «Наукова робота».

Виникає питання – якщо студент почав займатися науковою роботою з конкретним викладачем, а вже в наступному семестрі цієї навчальної дисципліни немає? Вихід з цього положення, наприклад, може бути таким – за клопотанням викладача, з яким студент продовжує займатися науковою роботою, деканат зараховує (при наявності відповідної звітності, про яку мова буде йти нижче) цей кредит за іншою дисципліною цього циклу (соціально-гуманітарний, природничий, загально-професійний, спеціальний).

Засвоєння теоретичних та практичних знань та вмінь під час навчального семестру у схемах 1-2 розміщено у одній заліковій одиниці. В яких випадках в навчальній дисципліні ці види навчання можливо розділити на декілька залікових одиниць (кредитів) (ЗО)? Перш за все, наведемо визначення цієї структурної одиниці навчальної дисципліни.

«Залікова одиниця» («заліковий кредит») – «завершена задокументована

частина (навчальної дисципліни, практики, курсового проектування тощо) навчання студента, що підлягає обов'язковому оцінюванню та зарахуванню» (наказ МОН України № 774 від 30.12.2005р.).

На схемі 3 наведений приклад, коли навчальна дисципліна має дві залікові одиниці для засвоєння теоретичних та практичних знань та вмінь при загальному обсязі навчального навантаження 216 год.

Які принципи необхідно закласти у цей поділ?

1. Якщо навчальна дисципліна викладалась на протязі декілька семестрів, то кількість ЗО повинна бути не менше кількості семестрів;
2. Якщо навчальна дисципліна (навіть під різними назвами!) викладається студентам декілька спеціальностей (спеціалізацій) у різному обсязі. В цьому випадку навчальна дисципліна повинна бути структурована у ЗО по розділам, які є: а) спільними для всіх спеціальностей (спеціалізацій); б) відрізняються по різним спеціальностям (спеціалізаціям).

Наприклад, навчальна дисципліна «Фізика атмосфери» може включати такі ЗО: ЗО1 – «Статика атмосфери», ЗО2 – «Динаміка атмосфери», ЗО3 – «Радіаційні процеси», ЗО4 – «Хмари і тумани», ЗО5 – «Оптика атмосфери». Залікові кредити ЗО1 та ЗО3 є загальними для всіх спеціальностей напряму «Гідрометеорологія», ЗО2 та ЗО4 вивчаються студентами за спеціальностями «Метеорологія» та «Океанологія», а ЗО5 є обов'язковим тільки для спеціальності «Метеорологія». Аналогічно можна структурувати такі навчальні дисципліни як «Вища математика», «Фізика», «Хімія», «Інформатика» тощо.

Кожна залікова одиниця (кредит) обов'язково повинна мати систему підсумкового контролю, яка регламентована діючими Положеннями про проведення підсумкового контролю знань студентів та про критерії оцінки знань студентів.

Якщо навчальна дисципліна викладається на протязі одного семестру (навіть декілька потокам) в однаковому за змістом обсязі, то вона має мати одну залікову одиницю (кредит), яка включає лекційний, практичний (лабораторний) та інші модулі. За визначенням наказу МОН України № 774 від 30.12.2005 р. «Модуль – це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (ОПП) (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними видами навчальної діяльності студента (лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття, самостійна та індивідуальна робота, практики, контрольні заходи, кваліфікаційні роботи).» Таким чином, поділ ЗО на модулі (лекційний, практичний) встановлює види навчальної роботи, які застосовуються при вивченні змісту навчальної дисципліни. При цьому, такі види навчальної діяльності, як виконання курсової роботи (проекту), навчальне чергування можуть як виділятися у окремий ЗО (схема 2), а можуть включатися окремим модулем (схема 1).

Кількість змістовних модулів (ЗМ) та їх види регламентується діючими в університеті Положеннями про контроль СРС від 29.03.2004 р. та про модульну систему контролю знань студентів (в цих положеннях замість поняття «змістовний модуль», введений наказом МОН № 774, використовується поняття «модуль»).

Якщо уважно вивчити наведені схеми, то виникає закономірне питання: навчальний курс має загальний обсяг 108 год. – це рівно 3 кредити ECTS, а в сумі 2 (3) перших ЗО дають 3,5 кредити, а у випадку 216 год. – три перших ЗО мають 6,5 кр., чому? Відповідь проста – кредити ECTS враховують затрати часу студента на контролюючі заходи у першому та другому залікових кредитах – пропонується оцінити їх в сумі 0,5 кр. Аналогічно, ЗО „курсознавство” оцінений в схемах 2-3 у 1 кр. – тут враховані витрати часу на підготовку до захисту та час самого захисту.

Поділ на змістовні модулі мають також й «модуль курсової роботи (проєкту)» та «модуль навчальної практики». Для обговорення пропонується такі ЗМ-КР: 1) вивчення теоретичного матеріалу; 2) виконання практичної частини роботи. Аналогічно, ЗМ-НП: 1) вивчення теоретичного матеріалу; 2) виконання практичної частини; 3) підготовка звіту.

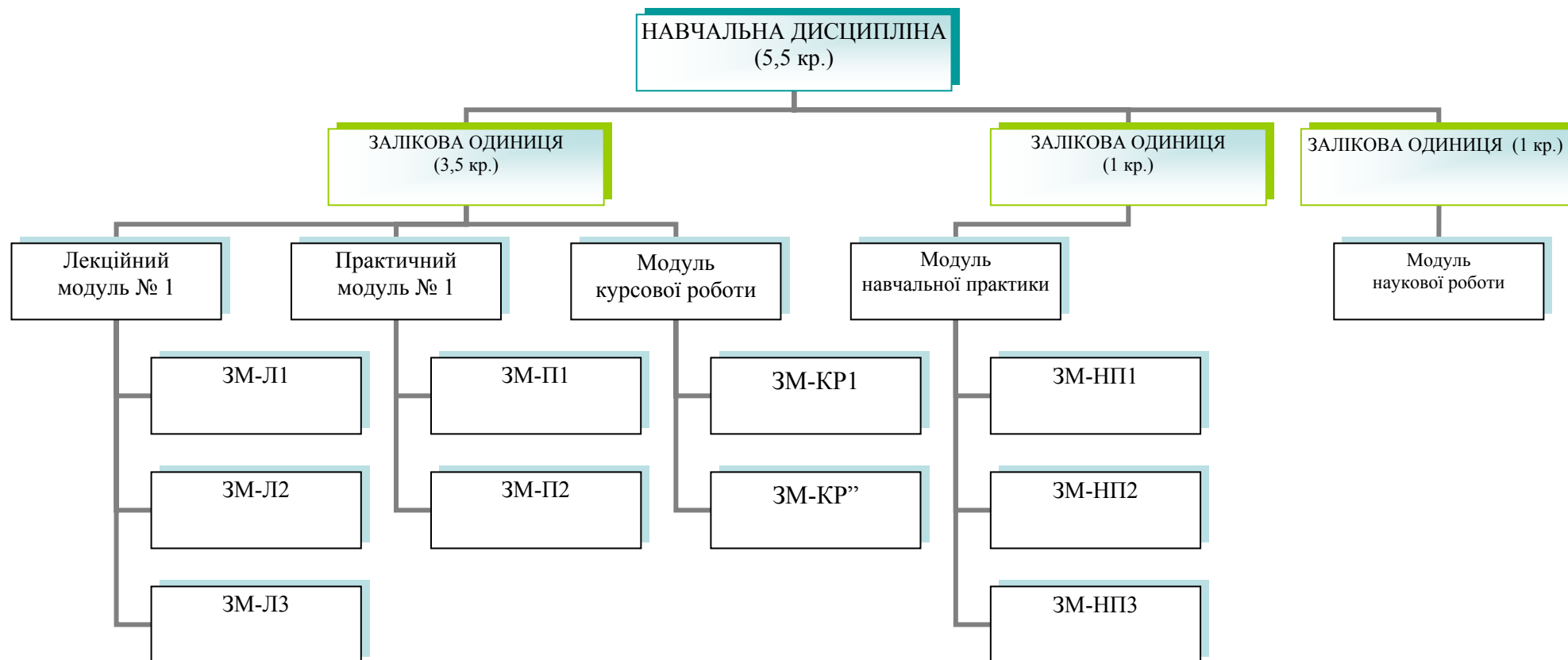
Зрозуміло, що лекційний і практичний модулі мають свою систему накопичувального оцінювання, як це й впроваджено в університеті діючими Положеннями про КСРС та про модульну систему контролю знань студентів.

МОДУЛЬНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

1. Перехід від «дисциплінарного» принципу до «модульного» принципу, де під модулями розуміються «залікові одиниці (кредити)», на які попередньо були структуровані «старі» навчальні дисципліни.
2. Створення структурно-логічної схеми програми підготовки, яка ґрунтується на модулях. Це попередньо потребує документальне оформлення переліків: а) знань та вмінь, які повинен мати студент, який приступає до вивчення цього ЗО; б) знань та вмінь, які повинен здобути студент, який успішно завершив навчання з цього модулю.
3. Кількість одночасно вивчаємих студентом ЗО не може перевищувати 10 (до цієї суми обов'язково включаються ЗО-КР та ЗО-НП).

ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ в Одеському державному екологічному університеті

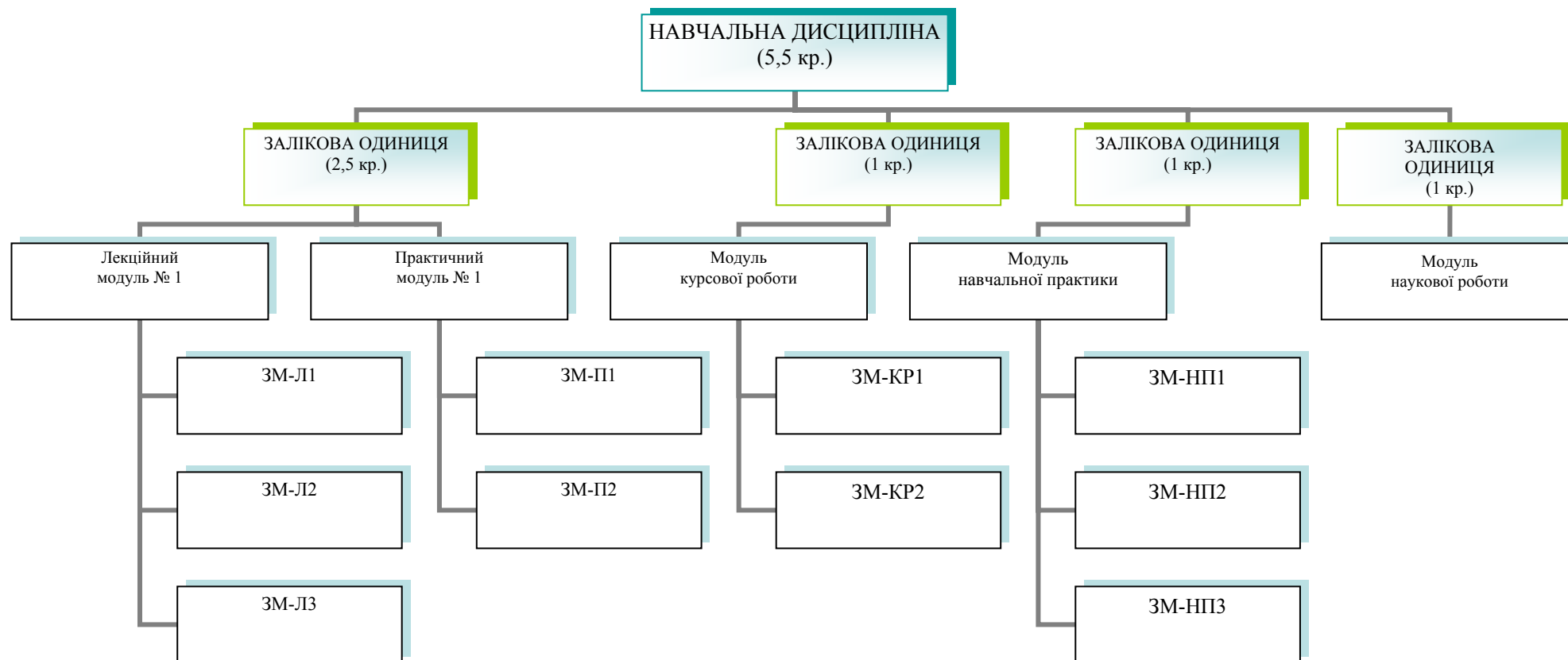
Схема 1 - Дисципліна включає навчальний курс загальним обсягом 108 год. та навчальну практику обсягом 1 тиждень

Позначення: ЗМ – змістовний модуль. **Залікова одиниця** – це „заліковий кредит” у *Термінології, що приведена у наказі МОН України „Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу” № 774 від 30.12.2005р. Інші назви ідентичні тим, що наведені у цьому наказі*

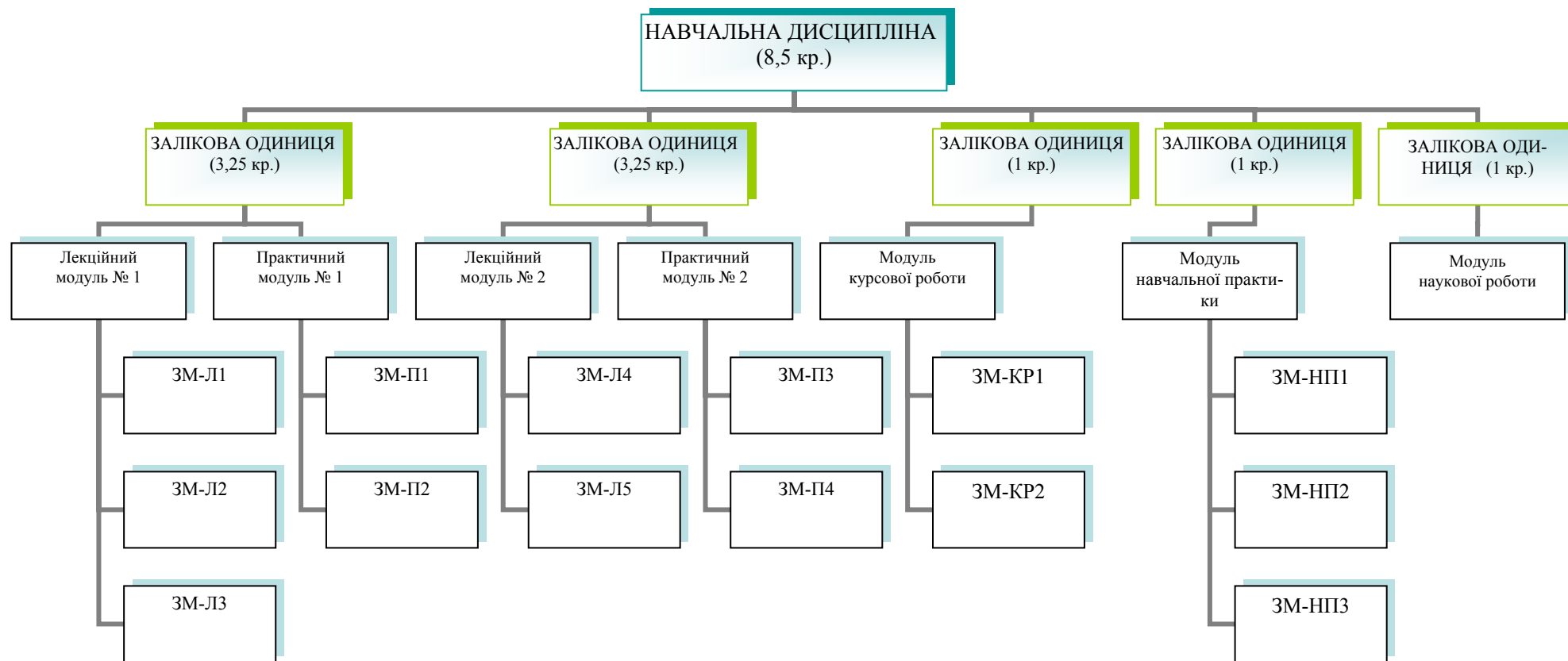
ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ
в Одеському державному екологічному університеті

Схема 2 - Дисципліна включає навчальний курс загальним обсягом 108 год. та навчальну практику обсягом 1 тиждень. Курсова робота (проект) виділений в окремий модуль

ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ в Одеському державному екологічному університеті

Схема 3 - Дисципліна включає навчальний курс загальним обсягом 216 год. та навчальну практику обсягом 1 тиждень.

Позначення: ЗМ – змістовний модуль.

Термінологія приведена у відповідність з наказом МОН України „Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу” № 774 від 30.12.2005р.